

Spis treści

Od autorki	11
Wprowadzenie. Czym jest etyka	15
1. Podstawowe pojęcia	15
2. Czym się zajmuje etyka	18
3. Historia etyki jako historia idei	20
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	22
Literatura	23

Część I **Idee etyczne starożytności i średniowiecza**

Rozdział I. Homer – narodziny moralności.	27
1. Bohater i jego cnoty	28
2. Cześć i poczucie wstydu. Reguły rządzące grupą	31
3. Człowiek wielkoduszny	32
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	34
Literatura	35
HONOR	36
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	38
Literatura	39
Rozdział II. Sokrates – cnota jest wiedzą	40
1. Metoda Sokratesa. Błąd, drętwa, akuszer	41
2. Poznaj samego siebie	42
3. Troska o duszę. Sokratejska mądrość	43
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	47
Literatura	49
CNOTA	50
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	52
Literatura	53

Rozdział III. Platon – sprawiedliwy człowiek, sprawiedliwe państwo . . .	54
1. Idee. Jaskinia	55
2. Koncepcja człowieka. Miłość	57
3. Koncepcja wychowania. Państwo	59
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	61
Literatura	62
 SPRAWIEDLIWOŚĆ	 63
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	65
Literatura	67
 Rozdział IV. Arystoteles – etyka złotego środka	 68
1. Wszyscy dążymy do szczęścia	68
2. Koncepcja człowieka	69
3. Zasada złotego środka	70
4. Wychowanie moralne	72
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	73
Literatura	74
 PRZYJAŹŃ	 75
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	78
Literatura	79
 Rozdział V. Filozofowie w poszukiwaniu szczęścia	 80
1. Antystenes – żyj jak pies	80
2. Arystyp – pochwała hedonizmu	82
3. Epikur – ważny jest brak cierpień	83
4. Stoicy – żyj w zgodzie z naturą	85
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	88
Literatura	91
 SZCZĘŚCIE	 92
Literatura	95
 Rozdział VI. Moralność religijna – Stary i Nowy Testament	 96
1. Moralność starożytnych a moralność religijna	96
2. Stary Testament. Prawo i posłuszeństwo	97
3. Nowy Testament. Miłość, pochwała cierpienia	101
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	104
Literatura	107
 OBOWIAZEK	 108
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	112
Literatura	113
 Rozdział VII. Święty Augustyn – rozum, który szuka wiary	 114
1. Szczęście, czyli Bóg	115
2. Grzech i łaska	117

3. Państwo Boże	119
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	121
Literatura	121
 DOBRO I ZŁO	122
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	125
Literatura	126
 Rozdział VIII. Święty Tomasz – wiara, która szuka rozumu	127
1. Wiedza i wiara. Filozofia i teologia	128
2. Koncepcja człowieka i etyki	129
3. Wolność	130
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	132
Literatura	133
 SUMIENIE	134
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	139
Literatura	140

Część II

Idee nowożytne i współczesne

Rozdział IX. Idee etyczne renesansu	143
1. Humanizm	143
2. Człowiek renesansu. Wykształcenie i obyczajność	145
3. Wspólnota. Ziemiński raj	148
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	151
Literatura	154
 GODNOŚĆ	155
Godność człowieka	155
Poczucie godności	156
Godność osobista	157
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	158
Literatura	159
 Rozdział X. Idee etyczne oświecenia	160
1. Etyka i religia	161
2. Natura ludzka	162
3. Wspólnota ludzi wolnych i równych	163
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	165
Literatura	166
 TOLERANCJA	167
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	173
Literatura	175

Rozdział XI. Umowa społeczna	176
1. Thomas Hobbes	177
2. John Locke	179
3. Jean-Jacques Rousseau	181
4. John Rawls	183
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	185
Literatura	186
PRAWO NATURALNE	187
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	191
Literatura	192
Rozdział XII. Etyka Immanuela Kanta	193
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	199
Literatura	199
AUTONOMIA MORALNA	200
Autonomia jako niezależność	200
Autonomia moralna jako wartość wewnętrzna	202
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	204
Literatura	204
Rozdział XIII. Utylitaryzm	205
1. David Hume	206
2. Jeremy Bentham	208
3. John Stuart Mill	210
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	215
Literatura	215
WOLNOŚĆ	216
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	220
Literatura	221
Rozdział XIV. Etyka egzystencjalistów	222
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	227
Literatura	228
SENS ŻYCIA	229
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	232
Literatura	233
Rozdział XV. Szkoła Lwowsko-Warszawska: etyka Tadeusza Kotarbińskiego	234
1. Opiekun społecznego	236
2. Realizm i minimalizm praktyczny	236
3. Etyka niezależna	238
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	239
Literatura	239

KONFLIKT MORALNY	240
Kodeks	242
Walka	244
Dyskusja	244
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	247
Literatura	247

Rozdział XVI. Bohaterowie moralni: Mahatma Gandhi,	
Albert Schweitzer	248
1. Mahatma Gandhi	249
2. Albert Schweitzer	254
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	258
Literatura	259

AUTORYTET MORALNY	260
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	264
Literatura	264

Rozdział XVII. Indywidualizm etyczny Henryka Elzenberga.	265
1. Orientacja społeczna i indywidualistyczna w etyce	265
2. Człowiek i wartości	268
3. Etyka Henryka Elzenberga	270
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	272
Literatura	272

ODPOWIEDZIALNOŚĆ	273
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	279
Literatura	280

Rozdział XVIII. Feministyczna etyka troski	281
1. Rozwój moralny chłopców i dziewcząt	281
2. Kobieta jako „inny”	283
3. Etyka troski Nel Noddings	285
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	288
Literatura	289

RÓWNOŚĆ	290
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	299
Literatura	299

Rozdział XIX. Kryzys etyki tradycyjnej	300
1. Rozwój medycyny i ludzkiej wolności	300
2. Nowe „przykazania” Petera Singera	303
3. W obronie praw zwierząt	307
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	310
Literatura	311

ŻYCIE I ŚMIERĆ	312
Wokół aborcji	312
Wokół eutanazji	319
Ćwiczenia i pytania – problemy do dyskusji	324
Literatura	324
 Przesłanie etyczne	 325
Literatura	326
 Słownik	 329
 Biogramy	 343
 Spis zalecanej lektury	 357